

7

LETNIK XXXVII.
1990 - 1991

HUMOR GALE...

MLADINSKA REVIJA
LETNIK XXXVII. 1990 - 91
MAREC 1991
ŠTEVILKA 7

PRILOGA
Repentabor — besedilo in slike: Milan Pahor.

NASLOVNA STRAN
Mila Štefanović, 2. r. (1989-90)
OŠ »F.S. Finžgar« — BARKOVLJE.

VSEBINA

Meta Rainer: Pesmica kar tako	177
Miha Matè: Nogometna tekma	178
Ronč in Brenč	180
Franci Lakovič: Dioptrija	181
Majda Koren: Dirka na Zajčjem lazu	182
Berta Golob: Že dežuje	184
Stana Vinšek: O krokodilu	185
Jelka Bakula: Babica	186
Zapojimo veselo:	
Janez Bitenc: Opica	187
Kotiček za najmlajše:	
Vera Poljšak: Pipko in češnje	188
Labirint	189
Klobčič	190
Skrito besedilo, Obvestilo	191
Vojan T. Arhar: Prerekanje	192
Josip Ribičič: Otrok in lastovka	193
Igre z vžigalicami	194
Pripr.: Kristina Kovačič:	
Tudi jaz berem strip	195
Prof.: Mavrica: Fizika ni lizika	196
Ronč in Brenč	198
Neža Maurer: Mravljocesta	199
Mali instrumenti:	
Pripr.: Mira Voglar:	
Kastanjete na roču	200
L.A.: Od tu in tam	201
Janez Bitenc: Uganke	202
Novosti na knjižni polici:	
Marij Čuk: Ribja šola	203
Dunja Grgič: Svinčnik, rišil!	204
Šolarji pišejo	205
Urednikova beležnica	207
Branko Lakovič: Uganke in zanke	208

Ilustracije za sedmo številko Galeba so naredili:
Vesna Benedetič (str. 187); Marjanca Jemec Božič (str. 179, 193); Marjeta Cvetko (str. 177); Piero Furlan (str. 180, 196, 197, 198); Dunja Grgič (str. 204); Božo Kos (str. 184, 185, 199); Borut Pečar (str. 181, 186); Bine Rogelj (str. 182, 183) Magda Tavčar (str. 188, 189, 190, 191).

Meta Rainer

Ilustr. Marjeta Cvetko

PESMICA KAR TAKO

Pesmico sem napisala
in vam jo poslala.
Ta pesmica je kar takó,
za nobeno rabo:
ne za pojesti
ne za popiti,
ne za obleči
ne za učiti.

Odnesite jo
pod grmiček
pa naj jo zapoje
ptiček;
pa naj spomladi
cvetke požene,
bele in modre
in zlatorumene!

NOGOMETNA TEKMA

V Brezovem gaju je bilo živahno. Naslednji dan je bila nedelja in dečki so se pripravljali na nogometno tekmo z gruntarskimi otroki. Vas je bila že od zdavnaj razdeljena na spodnji in zgornji konec. Na zgornjem koncu so se bahaško dvigale velike kmečke hiše z gospodarskimi poslopji, tik ob reki pa so bile stisnjene majhne bajte, za katere je Kajfež dejal, da kazijo podobo vasi in bi jih bilo treba že zdavnaj podreti. Zato so se gruntarski otroci obnašali do bajtarjev oblastniško. To so jim hoteli pokazati na vsakem koraku.

»Kaj boste vi, revčki,« so jih zasmehovali gruntarji, »ki še hoditi ne zname, vam bomo že pokazali, kaj se pravi nogomet...«

A tudi Nac, Možganček, Špiček in drugi jim niso ostali dolžni.

»Bomo že še videli! Razpočili se boste od preobjedenosti in svojih kravjih jezikov!« so jim vračali milo za drago.

Družina iz Brezovega gaja je bila celo nekoliko na boljšem, kajti imeli so pravo nogometno žogo, ki jo je Frenkiju podaril stric iz Amerike. Imeti pravo žogo pa je bilo v tistem času pravo malo bogastvo. Frenkija so prav zaradi žoge tudi sprejeli medse. In kako so skrbeli zanj! Kakor hitro je počila po šivih, so jo brž zašili z dreto, da so potem lahko igrali nogomet. Včasih je prišel mimo tudi Frenkijev stric. Bil je v belih hlačah in s slamnikom na glavi. Za trenutek se je ustavil in potem zamoljal skozi nos:

»All right, boys, dobra dečki!«

Dečkom se je to še prav imenitno zdelo, zato so ga pričeli klicati kar stric Olrajt. On pa je bil na to zelo ponosen. In še eno posebnost je imel stric Olrajt. Kadarkoli ga je kakšen od dečkov srečal, je visoko dvignil svoj široki slamnik, se ustavil in mu z globokim priklonom odzdravil. Nekoč pa so se dečki domenili in ga drug za drugim srečevali. Olrajt pa je kar naprej snemal svoj slamnik in jim odzdravljal. Ni kaj, v tem je bil pravi mojster.

Nadelja je bila sončna in kot naročena za tekmo. Ob igrišču se je zbral kar precej gledalcev, toda videti je bilo, da imajo gruntarji več navijačev kot dečki iz Brezovega gaja. Enajsterici sta pritekli na igrišče. Nista se pozdravili, igralci so se postavili na svoja mesta in tekma se je pričela.

V začetku je družini slabo kazalo. Gruntarji so bili več ali manj obuti v čevlje, zato so neusmiljeno klestili po njihovih nogah. Nac, ki je bil vratar,

je imel polne roke dela. Kot tiger se je metal z enega konca vratnic k drugemu in lovil nemogoče žoge. Prvi polčas se je prav po njegovi zaslugi končal brez golov.

Že na začetku drugega polčasa pa se je zgodilo nekaj nepričakovanega. Širokopleči Luka, ki je branil gruntarski gol, je le za trenutek zapustil vratnice. Nekaj je šaril po svojih hlačah, potem pa se je pokazal tenak curek »blazine vodice«, ki je krepko zalivala desno vratnico. Nac pa je imel prav takrat žogo v rokah. Na vso moč je ustrelil. Žoga je preletela celo igrišče in se potem zatrkljala v nasprotnikova vrata. Luka ni vedel, kaj naj stori. Z levo roko se je grabil za hlače in si jih popravljal, medtem pa je začudeno buljil v žogo, ki je prešla golovo črto. Brezov gaj je vodil z 1:0.

»Osel neumni, osel,« so vpili nanj gruntarji. »Pa ravno zdaj te je moralo pritisniti. Raje bi se kar v hlače! Tepec!«

»Saj, saj...« je pričel momljati Luka in sram ga je bilo.

Druščini Brezovega gaja je potem steklo kot po maslu. Gruntarji so bili popolnoma zmedeni. Na njihovo nesrečo sta se razigrala še Maček in Gašper in kot za šalo prehajala pred nasprotnikova vrata. V enem izmed napadov je Maček kot veverica preigral nekaj nasprotnikov in podal prostemu Gašperju žogo. Ta pa ni okleval, s takšno močjo je ustrelil v zgornji nasprotnikov kot vrat, da je žoga kot raketa švignila mimo nemočnega Luke.

»Bravo, bravo,« so zavpili navijači. Olrajt pa je navdušeno zaklical:

»Kakšna pomba!? Pravi pompanader!«

»Bombarder, bombarder,« so vzklikali tudi drugi. »Ta pa ima šus!«

Gruntarski vratar Luka je brez volje pobiral žogo. Prav tedaj pa je ob njej začutil tenko leseno špico. Pobral jo je in jo globoko potisnil med razprani šiv žoge. Gumijasta duša je boleče zapiskala in se pričela prazniti. Tekme je bilo na mah konec.

Dečki so si skočili v lase. Brcali so drug v drugega, se grizli in vseprek udarjali. Pričel se je pravi nogometni pretep. Vmešali so se tudi odrasli. Matvež Rikverc je zgrabil kolec, ki je služil za vratnico, in udaril z njim gruntarja Fronca. Poštar Kačja slina je spotaknil čevljarja Čanžka, da je padel v bližnjo reko in šele tam ugotovil, da zna tudi plavati. Nori Evgen pa je ves čas kričal: »Dajmo jih fantje, dajmo!« Tedaj pa je stopil k njemu Olrajt in ga z enim samim udarcem podrl na tla.

»Pravo, bojs!« je zakričal in si pomel roke.

Pol ure zatem pa je nogometno igrišče že samevalo. Dečki so se umaknili, da si izližejo rane. Le gruntar Nori Evgen se je počasi prebujal iz omedlevice. Prvo, kar je dejal, je bilo:

»Kje pa sem? Mar nisem na nogometni tekmi? Vsaj tako se mi je zdelo...«

Ronč in Brenč

Franci Lakovič

Ilustr. Borut Pečar

DIOPTRIJA

MAČJA STARA MAMA
MIŠI NE LOVI,
KER SLABO ŽE VIDI,
VSE JI UBEŽI.

RADA BI OČALA,
PA JIH NE DOBI,
NAJBRŽ DIOPTRIJE
PRAVE ZANJO NI.

VI PA NE POVEJTE,
KAM BI PONJE ŠLA,
NAJ MLADINA MIŠJA
SE BREZSKRBNO IGRA.

DIRKA NA ZAJČJEM LAZU

(S tekmovanja se oglaša novinar Žarko Zajcman)

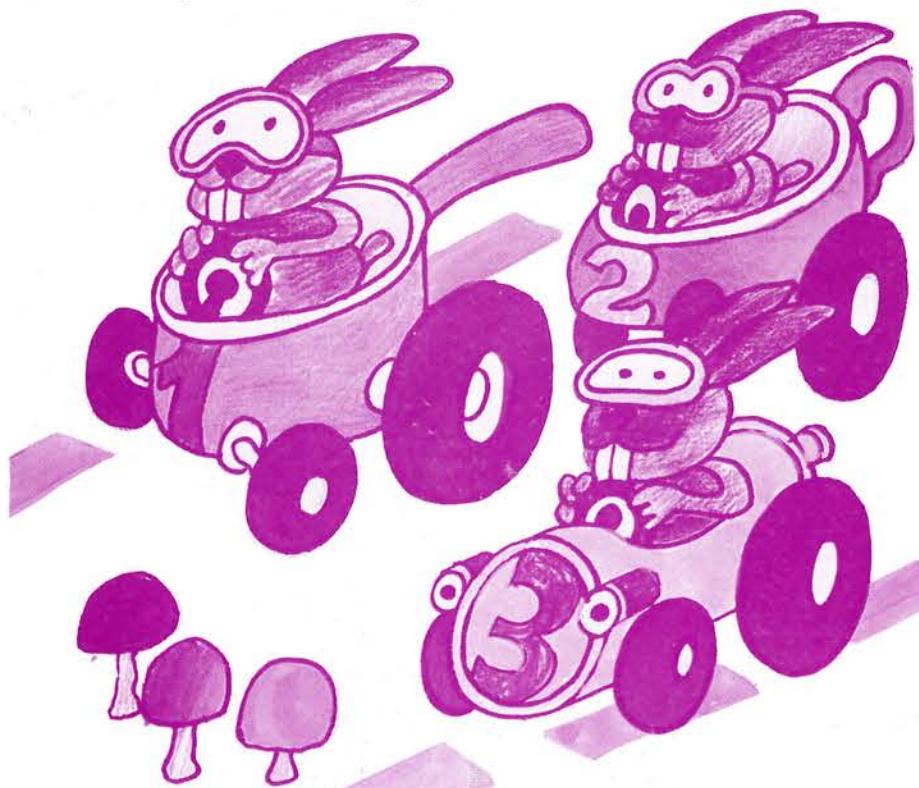
Dragi poslušalci, dober dan! Čez nekaj minut se bo pričela dirka zajčjih avtomobilov za veliko nagrado Zeljnega polja.

Na startu so že pripravljeni:

Pero Zekič z modrim Zajcatijem.

Žane Zajc z rumenim Zajčom.

Jožko Zajcin z zelenim Zajcedesom.

Annn, ann, ann, rohni Zekičev Zajcati. Brrmm, brrmm brni Zajčo, ko Žane pritisne na plin. Vumm, vumm, vumm gode Zajcinov Zajcedes.

Zdaj sodnik Zajčinc s pištolo ustreli v zrak in dirkači poženejo avtomobile.

Ann, brrmm, vumm ropotajo avtomobili, ko dirkajo po ovinkasti cesti.

Kakšna škoda, kakšna škoda! Na tretjem ovinku Zajcatiju odpade kolo in Pero Zekič mora odstopiti. Neverjetno! To je neverjetno! Pero Zekič tekuje naprej brez avtomobila — teče. V tem trenutku Žane Zajc prehiteva Jožka Zajcina. Toda ne! Popustili so mu živci in izpulil je volan. Zajčo se zaleti v drevo, Žane pa z volanom v tačkah teče proti cilju.

Še sedem ovinkov do cilja. Ali bo Jožko Zajcin zdržal? Ali je njegov Zajcedes sposoben prevoziti tako zahtevno progo? Ali ga bosta Pero Zekič in Žane Zajc prehitela kar peš?

Še šest ovinkov! Pet! Štiri! Tri!... Kakšna smola! Tri ovinke pred ciljem je Zajcedes pristal v mlakuži poleg proge. Jožko Zajcin skoči iz Zajcedesa, si otrese mokri kožuh in dirja naprej. Zekič in Zajc tečeta tik za njim. Kdo bo zmagovalec?

Žane Zajc skuša prehiteti Jožka Zajcina. Pero Zekič je nekoliko zaoštal, a še ima nekaj možnosti za zmago. Še dva ovinka do cilja. Eden! Dirkači se približujejo cilju. Jožko Zajcin še vedno vodi. V cilju je! Za njim sопhата Pero Zekič in Žane Zajc.

Bravo! Bravo! To je nova zmaga našega dirkača Jožka Zajcina! Gledalci so navdušeni! Obmetavajo ga z zeljnimi listi in mu čestitajo. Tudi mi mu čestitamo!

Sedaj se moramo posloviti. Drage poslušalke, spoštovani poslušalci, lep pozdrav z Zajčjega laza vam pošilja vaš športni novinar Žarko Zajcman.

Dragi bralci! Novinarja Žarka Zajcmana je stisnila grozna žeja, zato je odšel na kozarec korenčkovega soka. Pozabil nam je povedati, kakšne nagrade so dobili pogumni dirkači. Vam bom pa kar jaz povedala. Zmagovalec je prejel deset glav kitajskega zelja, Pero Zekič in Žane Zajc pa strgalnik za korenček.

ŽE DEŽUJE

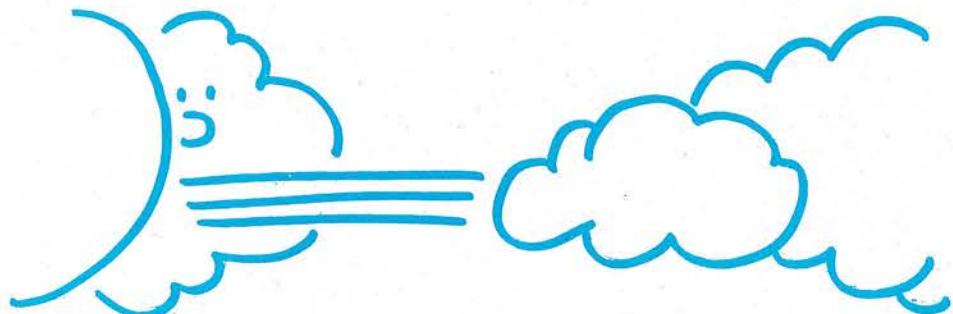
Oblakec Spakec je uganjal norčije. Podil se je po nebu sem in tja in spremenjal obliko. Zdaj je bil podoben puhasti žogi, zdaj razpotegnjeni blazini, pa spet kozi s tremi rožički, pa pajacu pa preluknjani vreči pa veliki vrtavki.

Kar naenkrat ni bil več sam. Od nekod je priplaval še en oblak. S hitrimi zamahi se je širil in širil in za njim je pridrvel še eden in od strani še eden. Oblakca Spakca je minila dobra volja.

»Kaj bo pa zdaj?« je rekel in se tako zmanjšal in se tako stanjal, da je bil še najbolj podoben dolgi šibi.

»Glejte, kakšna pripravna palica!« so se razveselili drugi oblaki. »Z njo bomo pasli ovce na nebu.«

Tako je postal Spakec pastirska gorjača, ampak ne za dolgo. Ko je zapihal veter, se je spremenil v škropilnico in je namesto Mateje zalil majsko solato.

O KROKODILU

*Kruta mama krokodila
šla je na obrežje Nila,
tamkaj jajce izvallla
v pesek — in ga zapustila.*

*Jajce na obali vroči
slednjič dozori in poči,
iz njega krokodilček mlad
zleze v afriško pomlad.*

*Revček krokodilček tam
je doraščal čisto sam:
atka, mame ni poznal
ker sirotek je ostal.*

*To zares je resna reč,
le komu bilá bi všeč?
Nihče ni ga pestoval,
ni mu postljice zrahiljal,
nihče ni ga rad imel.
To zameril je predvsem
krutim staršem in ljudem
in zato zares ni kriv,
da preveč ni ljubezniv.*

*Krokodilje solze toči
ko se v reki Nilu moči;
če pa ni prehudo len,
hud kot poper je in hren
in na mile viže
grize!*

Jelka Bakula

Ilustr. Borut Pečar

BABICA

Je babica taka,
da ljubi, da čaka,
z menoj podoživilja,
spomine oživlja.
Čeprav ni spočita,
mi pravljice čita.
Čeprav brez denarja,
darove ustvarja.
Nikoli ne kara,
nikogar ne varja.
Ko žarek jo boža,
vzcvete ji še roža.

Ko misli, ko čuti,
po noči prečuti,
nov dan mi daruje,
me srečna varuje.

Janez Bitenc

Ilustr. Vesna Benedetič

OPICA

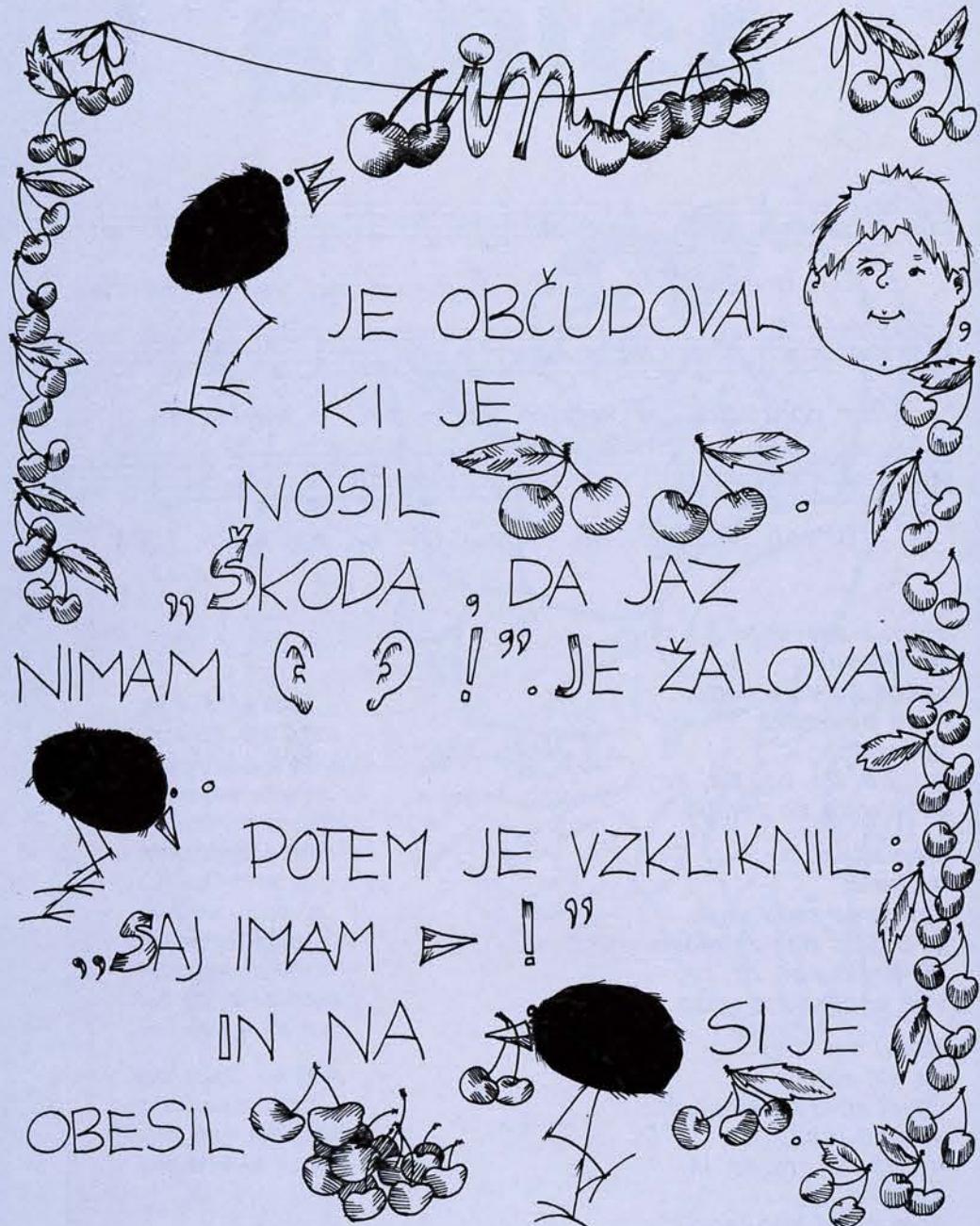

Hop, z drevesa
na drevo,
opica na vejo sede.
Tam popraska
si brado,
ha, ha, ha, ha, ha, ha,
oreh vrže na zemljo.

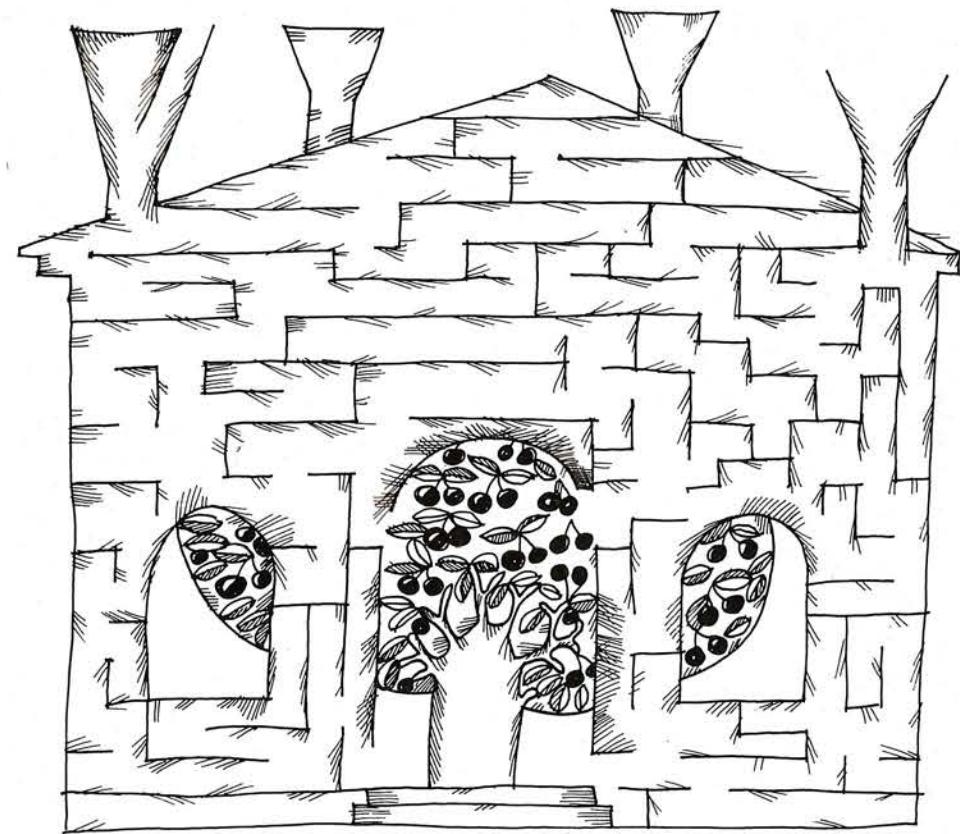
Hopla, skoči
na kolo.
Opica se rada vozi.
In potem nas za slovo,
br, br, br, br, br, vse polije še z vodo.

Mokri vsi
pa nič zato.
Opici smo se smeiali,
in smo rekli,
tra, la, la, tra, la, la,
da tako,
nam še ni bilo lepo.

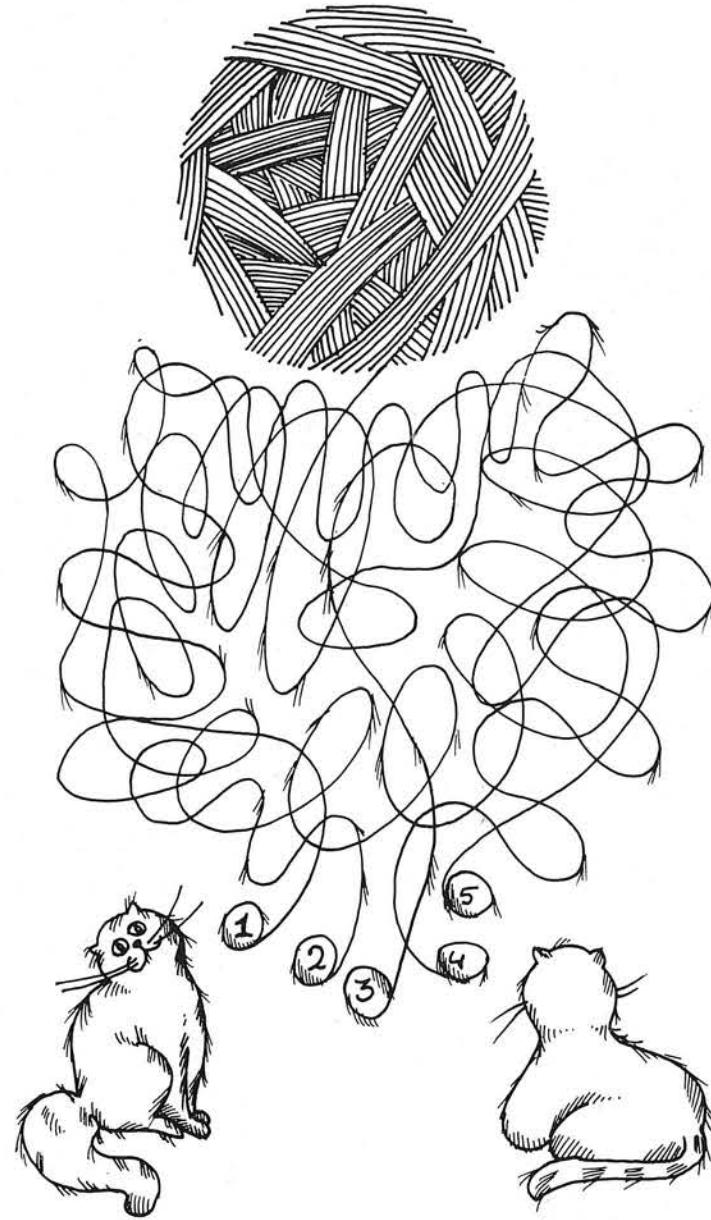

LABIRINT

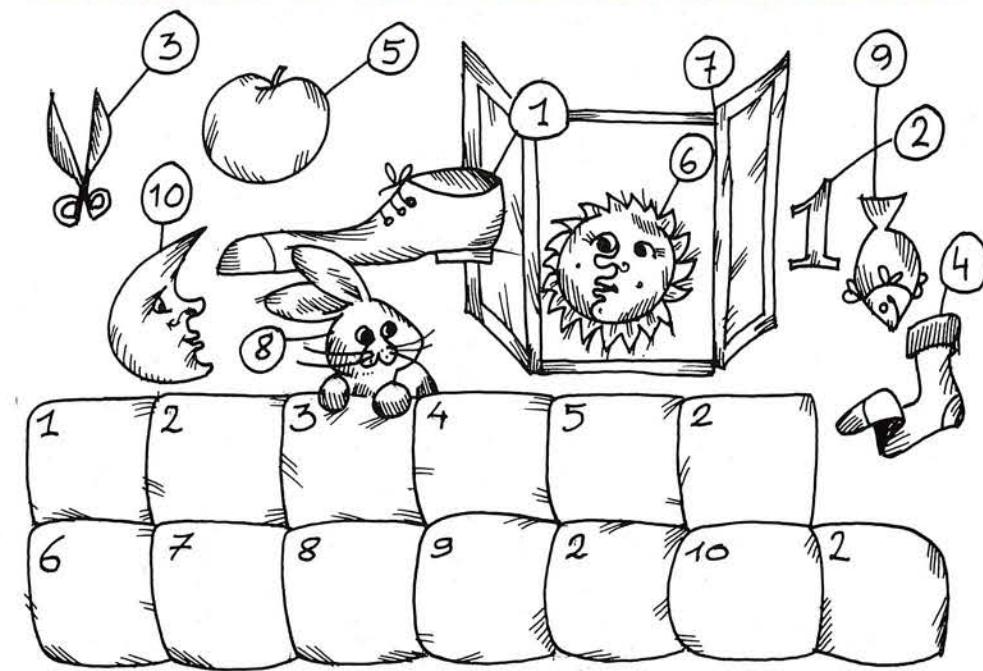
SKOZI KATERE DIMNIKE
LAHKO PRIDEŠ DO ČESENJ?

KLOBČIČ

SAMO ENA NIT SODI H KLOBČIČU. KATERA?

SKRITO BESEDILO

VPIŠI V PRAZNA OKENCA ZAČETNO ČRKO NARISANIH POJMOV.

OBVESTILO

ENO ČRKO PREBERI,
DVE IZPUSTI.

PREREKANJE

NEKOČ SO SE SPRIČKALE BARVE.

ZELENA BARVA JE REKLA: »JAZ SEM BARVA TRAV,
GOZDOV IN GORSKIH LEDENIKOV.«

RUMENA BARVA JE DODALA: »JAZ SEM BARVA ZRE-
LIH ŽITNIH POLJ, ZLATA IN SONCA.«

MODRA BARVA JE REKLA: »JAZ SEM BARVA SPO-
MINČIC, NEBA IN MORJA.«

RDEČA BARVA SE JE POHVALILA: »JAZ SEM BARVA
JUTRANJE IN VEČERNE ZARJE, OGNJA IN KRFI.«

BELA BARVA JE PREVPILA SVOJE VRSTNICE: »JAZ
SEM BARVA IVJA, SNEGA IN ZVONČKOV.«

ČRNA BARVA JE MOLČALA; Z NARAŠČAJOČO ZA-
VISTJO JE POSLUŠALA SVOJE VRSTNICE. NAENKRAT
PA JE VZKIPELA, SE PRELILA ČEZNJЕ TER ZMAGOSLAV-
NO ZAKRIČALA: »DOMIŠLJEVALKE! ZDAJ STE VSE ENA-
KE; ČRNE KOT NOČ!«

2. REPENTABOR — Občinski svet z županom na čelu je vsestransko podprt mladinski raziskovalni tabor. Na županstvu je bilo več razgovorov in srečanj. Občina v modernem smislu besede je bila ustanovljena dne 8. 5. 1867, iz srednjega veka pa so novice o slovenski zupi.

4. REPENTABOR — Cerkev na Tabru je nedvomno značilnost krajine občine Repentabor. Nadalje nam fotografija potrdi pojem o precejšnji zaraščenosti Krasa. Omenjeno temo je raziskovala naravoslovna skupina.

6. REPENTABOR — Področje občine je dobesedno prepredeno z jamami, brezni. Njihovo število gre v tisoče. Arheološka skupina je na taboru pregledala vrsto jam in brezen, v nekatere so se tudi spustili.

8. REPENTABOR — Voda je predstavljala velik problem na kraškem območju. Človek si je pomagal na razne načine, da bi si zagotovil stalno oskrbo vode. Tako so med drugim nastale širne. Le-te niso bile le gospodarski objekt, temveč so večkrat pravi kulturni in umetniški spomenik. O tem je zbirala podatke etnološka skupina.

1. REPENTABOR — 10. mladinski raziskovalni tabor Repentabor (20. 8. - 1. 9. 1990) je potekal na območju občine Repentabor na Tržaškem. Na posnetku vidimo vas Col. Iz leta 1494 je prvi zapis o carinski zapori, po kateri je vas dobila ime.

3. REPENTABOR — Le nekaj desetletij nazaj je bila podoba Krasa drugačna. Posnetek lahko primerjamo s tistim pod številko 1, takoj zaznamo razliko. Nekoč je bilo vse bolj golo, danes pa je precej zaraščeno.

5. REPENTABOR — Druga tema naravoslovne skupine je bil popis še obstoječih kalov. V zadnjem obdobju so bili kali opuščeni ali zasuti. Kal je primer sodelovanja med naravo in človekom.

7. REPENTABOR — Območje je tudi arheološko zanimivo. Dokazana je prisotnost človeka skozi tisočletja. Na posnetku vidimo kolesnico iz rimske dobe, ki je ostala zapisana času zaradi kamna, ki nam je ohranil še danes vidni dokaz.

10. REPENTABOR — V zadnjih desetletjih opažamo opuščanje kmetijstva. Donesne so ostale le nekatere specializirane panoge. Živinoreje je vedno manj, pravih kmetov prav tako. Na Colu pa je še ostala kmetija Alfonza Guština.

12. REPENTABOR — Delovni sedež mladih na taboru je bil v prostorih Kulturnega doma Albina Bubniča v Repnu. Bivše gospodarsko poslopje je postalo kulturno središče ter sedež kulturnih društev in zborov.

14. REPENTABOR — Jezikoslovna skupina je proučevala problem rabe slovenskega jezika na več nравneh. Pri tem je ugotovila skrb občinske uprave za dvojezične javne napise in smerokaze.

16. REPENTABOR — Udeleženci 10. mladinskega raziskovalnega tabora Repentabor 90 so vzpostavili odličen stik z domačini, ki so jim vsestransko priskočili na pomoč. V dokaz je bila prava pojedina domačih kuhanih štrukljev, ki so jih domačinke iz Repna pripravile za mlade.

9. REPENTABOR — Tipična gospodarska dejavnost je vinogradništvo. Človek je znal izkoristiti značilnost zemlje ter iz nje pridobiti žlahten sadež, ki mu je dal tudi zaslužek. Občina Repentabor je med drugim na okolišu terana, ki je tipičen prav za Kras.

11. REPENTABOR — Naš človek skuša ohraniti kulturno dediščino. Treba je dobiti prave oblike, da se preteklost ponudi sedanjosti. Tako imamo lep primer iz Repna, kjer je Kraška hiša. Dediščina iz preteklosti je sedaj muzej in kulturno središče.

13. REPENTABOR — Delo mladih je potekalo po skupinah: arheološka, etnološka, geografska, jezikoslovna, naravoslovska, sociološka, zgodovinska. Na posnetku vidimo del jezikoslovne skupine.

15. REPENTABOR — Stavba na Colu, v kateri so bili svoj čas prostori slovenske osnovne šole, še prej, med vojno, partizanske šole. Šolski prostori so sedaj v novi stavbi v neposredni bližini županstva. V stavbi na Colu je sedaj lepo urejeno kulturno središče.

Josip Ribičič

Ilustr. Marjanca Jemec Božič

Otrok in lastovka

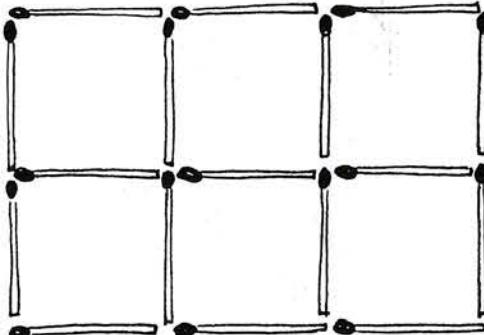
OTROK JE VPRAŠAL LASTOVKO:
»LASTOVIČKA, ZAKAJ SE VRAČAŠ VEDNO V STARO GNEZDO? ZAKAJ SI NE POIŠČEŠ DRUGEGA, LEPŠEGA?«
LASTOVKA JE ODGOVORILA:

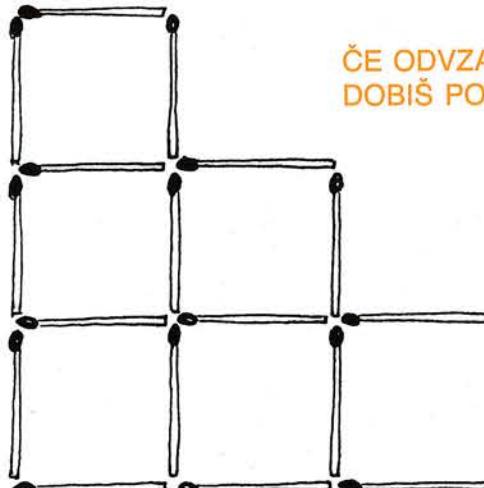
»ZAKAJ PA HODIŠ TI ZMERAJ V ISTO HIŠO, KO PA SO DRUGE LEPŠE?«
 »ZATO, KER SEM TU DOMA. TU SEM SE RODIL, TU SO VSI MOJI: OČKA, MAMICA, SESTRE IN BRATJE. V TEJ HIŠI POZNAM VSE KOTIČKE. TI KOTIČKI SO KAKOR ŽIVI. VSAK MI KAJ POVE. POVEDO MI, KJE SEM PRVIKRAT PADEL NA NOS, KJE MI JE DEDEK PRIPOVEDOVAL PRAVLJICE, KAKO ME JE MATI UČILA HODITI. V DRUGI HIŠI BI SE DOLGOČASIL IN TUJA BI MI BILA.«

»NO, VIDIŠ! TO GNEZDO JE PA MOJ DOM. TUDI MENI MARSIKAJ POVE. POVE MI, KAKO ČUDNO SE MI JE ZDELO VSE, KO SEM PRVIKRAT ODPRLA OČI, POVE MI, KAKO SO MI STARŠI PRINAŠALI HRANO IN KAKO JE BILO TISTEGA DNE, KO SEM PRVIKRAT ZLETELA IZ GNEZDA!«

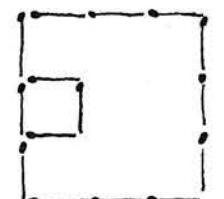
IGRE Z VŽIGALICAMI

ČE ODVZAMEŠ 5 VŽIGALIC,
DOBIŠ 3 KVADRATE

ČE ODVZAMEŠ 1/3 VŽIGALIC,
DOBIŠ POLOVIČNO ŠTEVilo KVADRATOV.

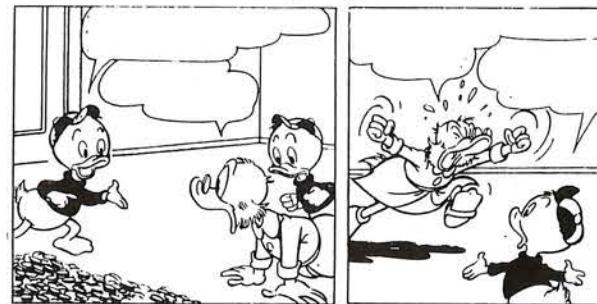

REŠITVE IZ
PREJŠNJE ŠTEVILKE

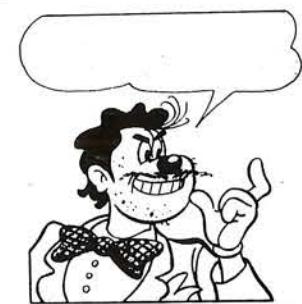
Prpr. Kristina Kovačič

Tudi jaz berem strip!

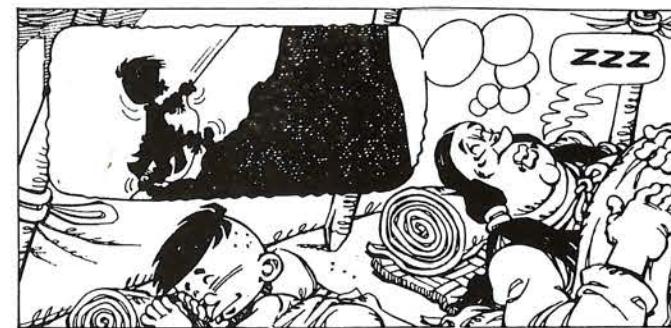
V stripu je vsaka sličica okvirjena. Okvirji, ki obdajajo sličice so različno izrisani. Pozorno opazuj in v prazne oblačke vpiši ustrezeno besedilo.

OBIČAJEN OKVIR

NEOBSTOJEČ OKVIR

OKVIR ZA SANJE ALI ZA NAMIŠLJENE DOGODEK

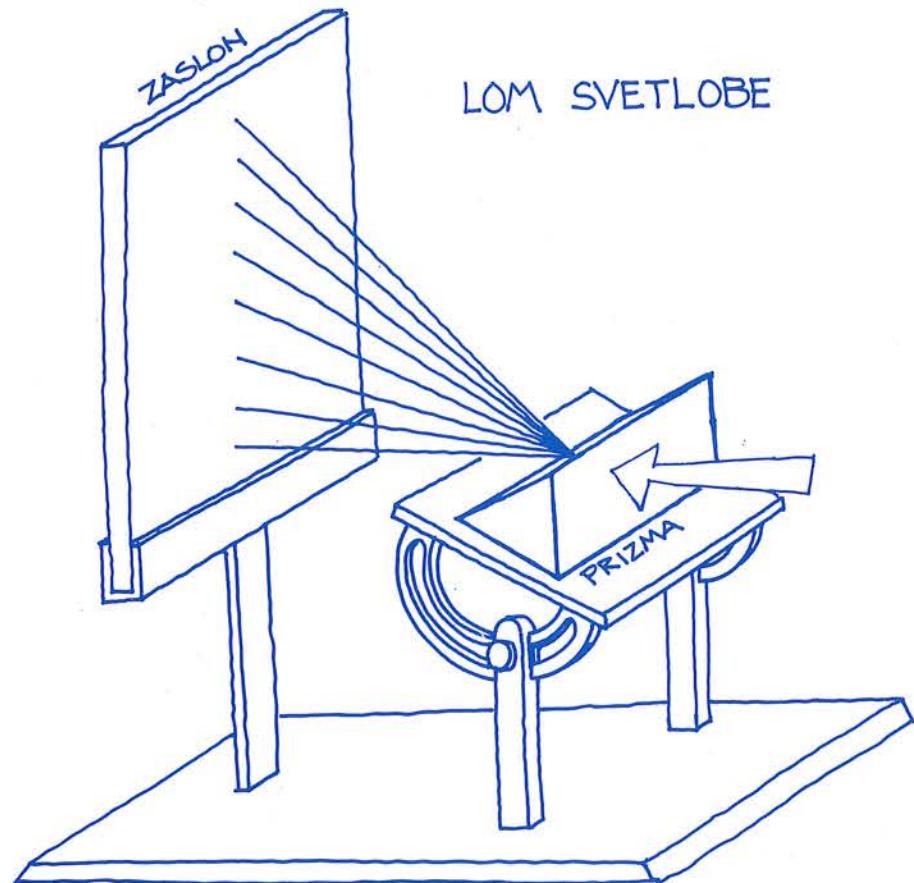
OKVIR ZA »flash back« ALI ZA SPOMINJANJA

FIZIKA

mi fizika

OBARVANA SVETLOBA

Za naše oko je sončna ali umetna svetloba bele barve. V resnici je svetloba sestavljena iz več barv. Želite to preizkusiti?

S tremi stekelci in s prozornim lepilnim trakom sestavite 3-stranično **prizmo**. V zatamnjjenem prostoru usmerite skoz njo tenek svetlobni žark. Opazili boste, da se svetloba na poti skozi prizmo loči na barve v obliki pahljače. Barvne žarke prestrezite na belem zaslonu.

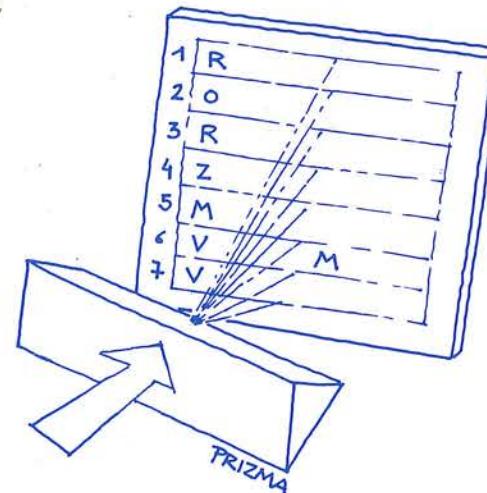
Kako so nastale barve?

Barve so nastale iz bele svetlobe, potem ko se je ta prelila skozi posebno obliko prizme.

Sedaj opazujte smer svetlobnega žarka. Ugotovili boste, da se je žarek razširil v drugo smer. To je že znan pojav loma svetlobe, ki ste ga spoznali prejšnjikrat.

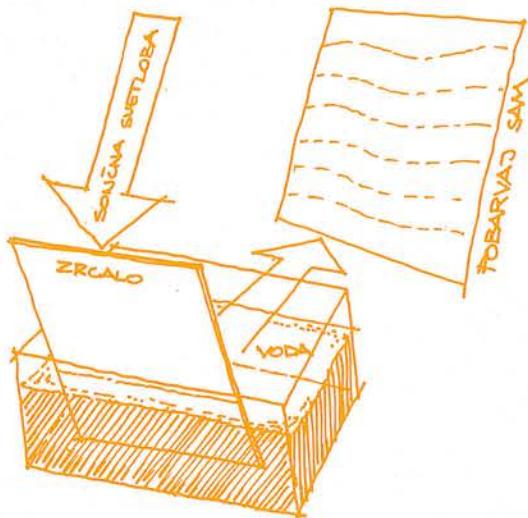
Kako si lahko razlagamo nastanek barv? Preden nadaljujemo z novimi preizkusi, vzemite barvice in prerišite mavrico, ki je nastala na zaslonu. Mavrico sestavlja sedem barv. Te so: rdeča, oranžna, rumena, zeleni, modra, vijoličasto modra in vijoličasta. Barve, ki sestavljajo belo svetobo, imenujemo **spekter**.

BARVNI SPEKTER

Še zadnji preizkus za najbolj radovedne. Stekleno posodo napolnite z vodo. Vanjo postavite zrcalo in ga rahlo nagnite. Odbito svetlogo usmerite v zid. Premikajte se, dokler se ne bo na zaslonu pojavila mavrica.

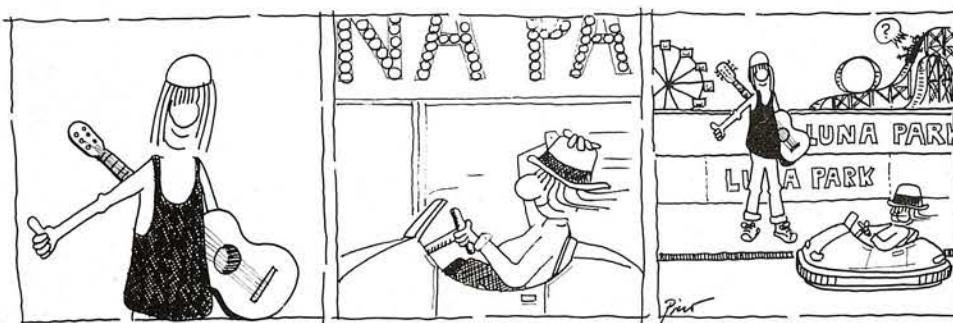
MAVRIČNE BARVE

- Kaj ste ugotovili?
- Voda deluje na podoben način kot prizma, ki loči svetlobo na barve.
- Kakšne barve so nastale? Poimenuj jih.
- Ali so barve razporejene po istem zaporedju kot pri preizkusu s prizmo?

Pozdravljam vas z željo, da bi v tem pomladanskem času videli na nebu pravo mavrico, a o tem pojavu boste izvedeli kaj več prihodnjič.

Ronč in Brenč

Neža Maurer

Ilustr. Božo Kos

Mravljocesta

Mravlje so gradile
mravljocesto.
Cele dneve
sem in tja hodile,
tu in tam
kakšno kapljo kisline
v tla spustile —
in mravljocesto
naredile.

Zdaj še mravljobile
bodo si zvalile
in se po mravljocesti
zakadile.

MALI INSTRUMENTI

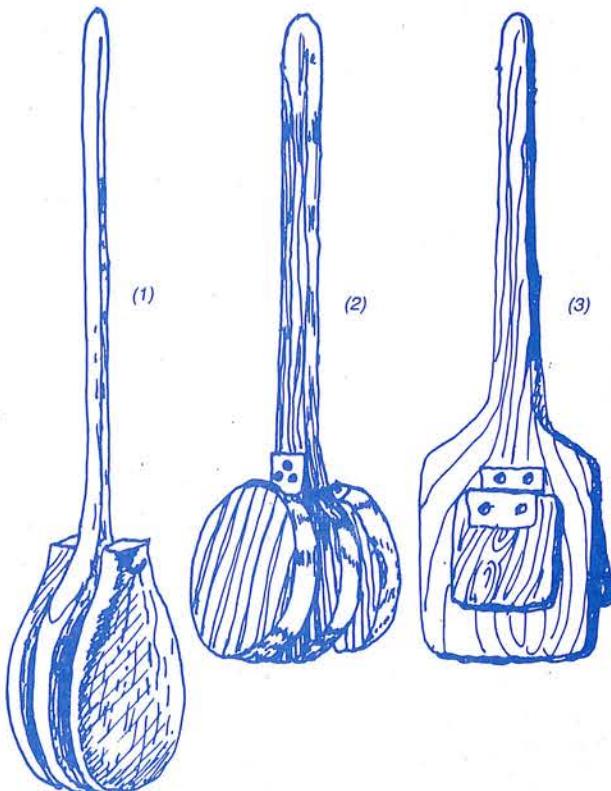
Kastanjete na roču

Potrebujemo:

- tri kuhalnice in laks (1)
- ali dve leseni ploščici in leseno deščico, zoženo v ročaj, dva koščka usnja, 8 (osem) žebličkov (2), (3).

Izdelujemo:

- Dvema kuhalnicama odrežemo ročaje.
- Kuhalnico z ročajem damo na sredo,

*Za pesmi o klepetavih
račkah, goskah,
krokodilih...*

druge dve obrnemo z robom proti srednji.

- Vsem trem na istem mestu zvrtamo luknjici in jih zvezemo z laksom (1).
- Ploščici s pomočjo usnja pritrdimo na ploščico z ročajem (2), (3).

Kako igramo:

Kastanjete držimo v roki tako, da visijo navzdol. Ritmično jih stresamo ali pa z njimi udarjamo ob dlan.

OD TU IN TAM

Spopadi na Plitvicah

Srbski politiki podžigajo nacionalistične težnje Srbov, kar je privedlo do izredno napetega stanja v Jugoslaviji, zlasti med republiko Srbijo in republiko Hrvatsko. Vrstijo se sicer srečanja predsednikov republik in avtonomnih pokrajin, na katerih naj bi se domenili o novi državnih ureditvi Jugoslavije, vendar so bili vsi sestanki brezplodni zaradi nepopustljivosti beograjskih predstavnikov. Tako napeto stanje zato povzroča ekscese,

ki se izrodijo v spopade in teror. Zgodilo se je, da so srbski prenapeteži prihrumeli v narodni park Plitvice in začeli streljati. Nastopili so posebni oddelki hrvaške policije in prišlo je do spopadov, ki so terjali celo dve smrtni žrtvi. Prebivalci srbske narodnosti, ki živijo na Hrvaškem, pa so enostransko oklicali svojo samostojnost in priključitev k republiki Srbiji, kar še bolj zaostruje odnose me obema republikama.

Vladna kriza v Italiji

Že dolgo je bila v zraku vladna kriza in govor je bil celo o predčasnih volitvah. Ministrski predsednik Andreotti je hotel le preurediti dotedano vlado, a oglasil se je predsednik republike Cossiga in v televizijskih nastopih ožigosal vladno politiko in s tem povzročil od-

stop vlade. Šlo pa je v glavnem za politične spletke v zvezi z vprašanjem, ki ga postavljajo socialisti, in sicer, da so potrebne ustavne spremembe. Te naj bi omogočile neposredno izvolitev predsednika republike s širšimi pristojnostmi.

Hude posledice zalivske vojne

Iraške tragedije ni še konec. Komaj je utihnilo orožje po osvoboditvi Kuvajta, so se proti samodružcu Sadamu Huseinu na jugu Iraka dvignili šiitski prebivalci in proti diktatorju v Bagdadu organizirali upor, na severu pa so se uprli Kurdi, ki

so prodri skoraj do Bagdada. Sadam Husein je nastopil s trdo roko in z vsemi sredstvi, celo z uporabo kemičnega orožja, zatrl oba upora. Posledica tega so bile dolge vrste beguncev. Šiiti so sili v sosednji Iran, Kurdi pa v glavnem v Turčijo.

Janez Bitenc

UGANKE

Gode, neprestano gode,
lepa je njegova viža.
Kadar pa preneha gosti,
vemo, da jesen se bliža.
(murnenček)

Po prekliji se pnè,
cveti in se vije,
a ko dozori,
se v srajčico skrije.
(fizoli)

Nitke komaj vidne
v mrežo tanko plete,
mamica z omelom
hitro jih pomete.
(palék)

Marij Čuk

RIBJA ŠOLA

Eh, ja. Tudi ribe obiskujejo pouk! Odpravljajo se v posebno šolo, ki je seveda v morju, kdaj pa kdaj čisto pod gladino, včasih pa celo na morskem dnu. In spoznavajo vse, kar se v tem čudovitem in skrivenostnem svetu dogaja. Seveda, za znanje je treba veliko truda in potrebljivosti in vse kaže, da ribica, o kateri piše pisateljica **Teresa Žerdin** v knjigi **RIBICA V ŠOLI**, ni nič boljša od otrok, ki po naših šolah gulijo klopi v razredih. Le predmeti so nekoliko cudni...«

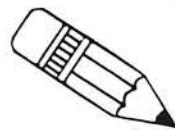

Prvi šolski dan

V VELIKEM ZALIVU JE ŽIVELA MAJHNA RIBICA. PRIŠLA JE JESEN IN VSI MORSKI OTROCI SO MORALI V ŠOLO: MORSKI JEŽEK, MORSKA ZVEZDA, MORSKA KLOBASA, RAKOVICA, JEGULJA, ŠKOLJKE, NEKAJ RAKOV IN MORSKI KONJIČEK. UČITELJICA JE BILA OGROMNA HOBOTNICA. RIBICA JE JOKALA, KER V ŠOLI NI BILO MAME.

ZA ZAČETEK JE MORAL VSAKDO POKAZATI, KAJ ŽE ZNA. RAKOVICA JE BILA PRAVI MOJSTER V HOJI NAPREJ, NAZAJ, NA LEVO IN NA DESNO. JEGULJA SI JE TAKOJ PRISLUŽILA PETICO IZ MATEMATIKE. TAKO SE JE ZVIJALA, DA JE NAREDILA S SVOJIM DOLGIM TELESOM DVOJKO IN PETKO IN NA KONCU ŠE OSMICO. VSI SO JI ZAPLOSKALI. MORSKA KLOBASA SE JE RAZTEGOVALA KOT HARMONIKA IN DOBILA PLUS IZ GLASBE. ZVEZDA SE JE NAPIHNILA, TAKO DA JE POSTALA ŠE BOLJ RDEČA. DOBILA JE ZVEZDICO IZ LIKOVNE VZGOJE.

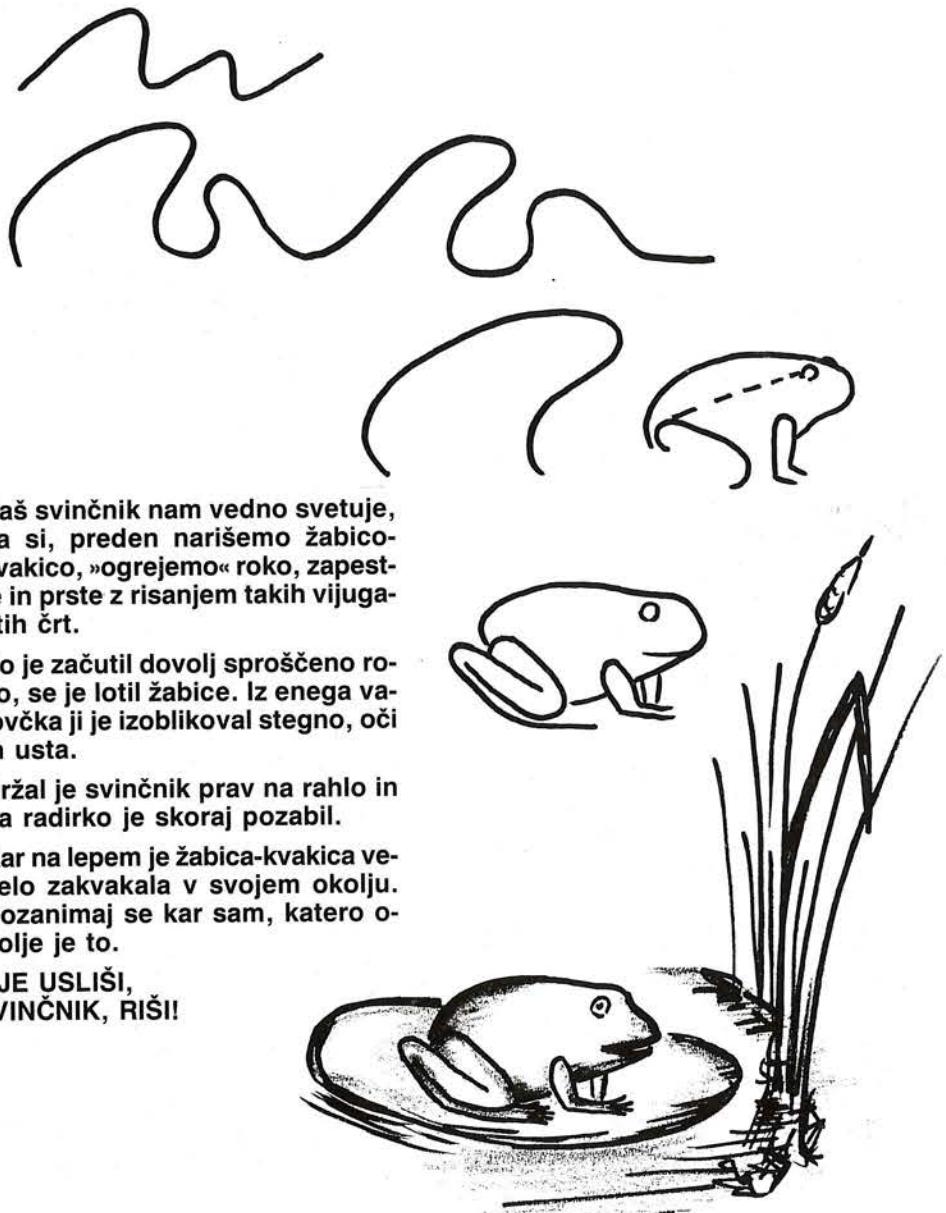
NA VRSTI JE BILA MALA RIBICA. BILO JO JE TAKO STRAH, DA SE TUDI PREMAKNITI NI MOGLA. SAMO NA JOK JI JE ŠLO. DRUGI UČENCI SO SE JI SMEJALI, RIBICA PA NI MOGLA REČI NITI BESEDICE.

Svinčnik, riši!

- Naš svinčnik nam vedno svetuje, da si, preden narišemo žabico-kvakico, »ogrejemo« roko, zapestje in prste z risanjem takih vijugastih črt.
  - Ko je začutil dovolj sproščeno roko, se je lotil žabice. Iz enega valovčka ji je izoblikoval stegno, oči in usta.
  - Držal je svinčnik prav na rahlo in na radirko je skoraj pozabil.
  - Kar na lepem je žabica-kvakica veselo zakvakala v svojem okolju. Pozanimaj se kar sam, katero okolje je to.

**ŽELJE USLIŠI,
SVINČNIK, RIŠI!**

JUNAKI SMO TAKI

Smo učenke in učenci 3., 4. in 5. razreda celodnevne osnovne šole »1. maj 1945« v Zgorniku. Med rekreacijo zelo radi igramo najrazličnejše igre, kot so: človek ne jezi se, damo, šah, tombolo in druge. Najraje igramo »gumi tvist«. Poskusite tudi vi!

Sestavimo skupine po štiri učence. Vsaka skupina potrebuje po dva do tri metre navadne elastike. Oba konca vrvice je treba zvezati skupaj, dva učenca pa jo napneta. Gumijasta vrvica je napeta v višini gleznjev. Drugi učenci stoje ob strani in poskušajo opraviti te-le na-loge:

- s sonožnim odrivom skok na prvo vrvico, skok na drugo vrvico in odskok naprej;
  - s sonožnim odrivom preskok prve vrvice in skok na drugo, odskok naprej;
  - s sonožnim odrivom iz bočne lege skok med obe vrvici in odskok čez drugo vrvico;
  - s sonožnim odrivom iz bočne lege preskok obeh vrvic in s takojšnjim odrivom ponoven preskok obeh vrvic.

Za napako štejemo:

- enonožni odriv;
  - igralec ni skočil z obema nogama na vrvice (kjer naloga to zahteva);
  - dotik neprave vrvice;
  - dotik ene od vrvic pri vskoku v vmesni prostor;

- nepovezanost obeh skokov pri zadnji nalogi;
  - zamenjan vrstni red nalog;
  - vsaka nenatančna izvedba, ki ne ustreza opisu naloge.

Igralec, ki pri prvi nalogi ni naredil napake, nadaljuje z drugo nalogo, tretjo in tako dalje. Igralec, ki je storil napako, lahko nadaljuje igro šelev v naslednjem kolu (ko je spet na vrsti), in to pri nalogi, ki je ni še uspešno opravil.

Igralcu, ki je opravil vse naloge na začetni višini, dvignemo gumijasto vrvico do višine meč, nato do kolena, nazadnje do sredine stegen. Zmaga tisti, ki je prvi opravil vse naloge na vseh stopnjah.

KUŽEK IN SULTAN

Nekega dne se je kužek sprehajal ob hiši. Na drugi strani hiše je zagledal psa Sultana. Kužek se je bahal, da se nikogar ne boji. A še v tistem

trenutku se je prikradel volk. Ko ga je kužek zاغedal, je prestrašeno zavilil in jo popihal domov. Na dvorišču mu je Sultan rekel: »Veš, kužek, si pa res navaden strahopetec.«

Ana Tina Petkovšek
3. r. OŠ »J. Ribičič«
SV. JAKOB

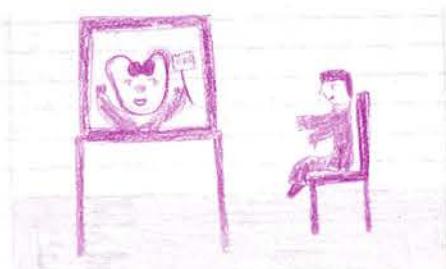
PRIMORSKI DNEVNIK

Obiskali smo uredništvo in tiskarno Primorskega dnevnika. Peljali smo se s šolabusom. Pri družili so se nam učenci iz Boršta. Pokazali so nam, kako nastane časopis. Videli smo stroje in računalnike, arhiv in temnico, kjer razvijajo slike.

Jasmina Guštinčič
in Nataša Capponi
1. r. OŠ PESEK

RISanke V ŠOLI

Med odmorom smo se igrali matematiko in barvali števila, ko je prišla učiteljica. Bila je tako resna, da sem mislila, da nas bo kaznovala. V

resnici pa nas je le peljala v zbornico. Tam sem doživelja prijetno presenečenje. Bili so že zbrani vsi moji sošolci. V kotu zbornice je bil velik, nov televizor. Prišla je potem učiteljica Kristina in nam razložila, zakaj smo tam in da imamo nov televizor na šoli. Ker so imeli slovenske videokasete, smo eno pogledali. Vsebovala je štiri risanke. Bile so zelo lepe, smešne in vesele. Ko je bilo konec risank, smo se veseli vrnili v svoje razrede.

Nataša Selmanovič
3. r. OŠ »J. Ribičič«
SV. JAKOB

Med odmorom smo se igrali. Prišla je učiteljica in nas kaznovala, ker smo bili preglašni. Obljubili smo, da bomo pridni. Pozneje je prišla učiteljica vsa resna v razred. Misili smo, da smo kaj naredili, ko nas je peljala v zbornico. Tam smo doživelji veliko presenečenje. Na mizi je stal nov televizor, zraven pa videoregistrator. Učiteljice so imele slovenske risanke. Gledali smo tri zgodbice. Najbolj mi je bila všeč risanka o račku Racmanu.

Giulia Valassi
3. r. OŠ »J. Ribičič«
SV. JAKOB

V šoli smo dobili televizor in videoregistrator. Po odmoru smo se vsi zbrali v zbornici. Gledali smo smešne, zabavne in vesele slovenske risanke. Škoda, da so bile samo tri, a bile so zelo prirščne.

Učiteljici sem rekla, da bom prinesla film o Kekcu in Bedancu, da ga bomo gledali.

Potem smo se vrnili v razred in se z učiteljico malo posmejali in pomenili o risankah, ki so bile všeč tudi učiteljicam.

Ana Tina Petkovšek
3. r. OŠ »J. Ribičič«
SV. JAKOB

VSE NAJBOLJŠE, OČE!

Moj očka in vsi očetje so imeli praznik 19. marca. V šoli smo za očeta pripravili darilo. Mislim, da ga je bil vesel.

Moj očka se imenuje Maurizio in je star 35 let. Mama mu bo kupila cvetice, jaz pa se bom z njim igrala.

Kadar je vesel posnema Topo Gigia. Mama in jaz se smejeva. Očeta imam zelo rada. Vedno bi se igrala z njim, a to ni mogoče, ker moram pisati naloge in ker moj oče dela.

Sara Lo Casto
3. r. OŠ »F.S. Finžgar«
BARKOVLJE

Tudi ta številka Galeba je izšla z veliko zamudo, neljuba posledica resnega kriznega stanja matične založbe, ki jo pretresajo številne stavke časnarskega in tiskarskega osebja.

V upanju, da se bodo razmere postopoma izboljšale in da bodo premošcene hude težave gospodarskega in socialnega značaja, računam na posluh in razumevanje vseh mladih bralcev in naročnikov za neredno izhajanje Galeba. V teh zadnjih tednih, ki nas ločijo od poletnih počitnic, bom skušal nadoknadieti zamudeno in v krajših rokih izdati še preostali številki tega 37. letnika Galeba.

Zaradi nastalih težav so v tej rubriki zaostala tudi moja, vam namenjena sporočila. Nekajkrat sem vas spodbudil, da pošljite odgovore za zastavljene uganke o imenih goriških krajev za nagradno žrebanje. Prekinil se je stik in seveda odgovorov ni bilo, oziroma le malo. Še ste v času, da pošljete pravilne odgovore, vendar storite to čimprej, ker bom v prihodnjih dneh, kot sem pač obljubil, izvedel žrebanje desetih bogatih nagrad za pridne in zvezte naročnike.

Imate še nekaj časa na voljo tudi glede natečaja za nove Galebove nascrnlice. Svoje osnutke pošljite najkasneje do 25. maja. Komisija se bo pač potrudila in proglašila zmagovalce tik pred zaključkom redakcije, zato bodo njihova imena objavljeni v zadnji, dvojni številki Galeba.

V zvezi z rešitvami zank in ugank, ki jih Galeb prinaša na zadnjih straneh, bom objavil samo imena nagrajencev. Torej, ne zamudite niti minute! Komaj dobite v roke Galeb, rešite uganke in jih takoj pošljite na običajen naslov. Tisti, ki bo hitrejši, bo imel večjo možnost za nagrado.

Ponovno se oproščam zvestim naročnikom in bralcem. Obljubljam vam, da se tako stanje ne bo ponovilo. Zastavil bom vse svoje sile in trud, da bo ste v prihodnje redno dobivali Galeb že v začetku meseca.

UREDNIK

Moj oče je srednje postave. Visok je 170 cm. Moja mama pravi, da je debelušast. Ima brke, zeleno oči, svetlorjave lase, spredaj je nekoliko plešast. Je izredno delaven in pri delu natančen. Mojata je tudi igračkast. Kadar mama ni doma, kuha, in ko se mama vrne, najprej pogleda v kuhihino ter mu kriči, če je kaj pomazal.

Večkrat se očka jezi name in na bratca, ker nagajava in se loviva po hiši. Mama mi večkrat pripoveduje, kakšen je bil mojata, ko sem bil majhen: povijal me je, me hrnil in me vozil na spreponde v Miramarski park. Tudi sedaj me peleje povsod.

Očka, za tvoj praznik ti voščim, da bi bil vedno tak, kot si bil doslej.

Devan Cecchi
3. r. OŠ »F.S. Finžgar«
BARKOVLJE

Moj oče se imenuje Pietro, a doma ga kličemo Piero. Je srednje postave, zelo iznajdljiv in delaven. Star je 41 let.

Za očetov praznik smo v šoli pripravili čopič za britje. Naredil sem mu tudi dve risbi na križe; na prvi risbi je naslikan moderen top, na drugi sliki pa je narisan oklopni avto. Upam, da mu bo do ta darila všeč, četudi moj oče tega dneva ne praznuje.

Eugenio Chiarle
3. r. OŠ »F.S. Finžgar«
BARKOVLJE

Moj oče se imenuje Stojan, je zelo visok in močan in je star 43 let. Rojstni dan praznuje 22. marca.

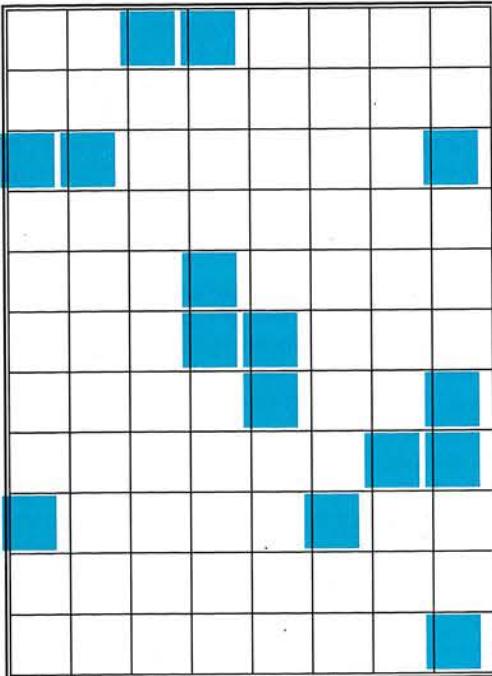
Z očetom se mnogo igrava skupaj, največ z računalnikom. Igrava šah in nogomet. Obema je všeč šport in se o tem rada pogovarjava.

Moj očka ima mnogo dela in dosti skrbi. Kadar prihaja domov, je utrujen in zaspan. 19. marca je sv. Jožef, dan očeta, in jaz mu bom voščil.

Luka Kafol
3. r. OŠ »F.S. Finžgar«
BARKOVLJE

UGANKE IN ZANKE

kombinacijska križanka

Razporedi v lik vodoravno in navpično vse spodnje besede.

2 črki: AT, DJ, IK, OP, OR, OS, SA, TA, ŽG

3 črke: ACA, ANT, IST, TAO, TRN, UPI

4 črke: BAND, INKO, KAČA, OTIS, TONI

5 črk: ASKET, BERTO, MARIN, PUTKA

6 črk: AVESTA

7 črk: NANKING, POETIKA

8 črk: AŽIOTAŽA, OLJENICA, OPRAVILO, POLOTOKI, RAZTEŽAJ

10 črk: ZMLINČENJE

3X5 3X5 3X5

Č	E	D	A	D
E				
D				
A				
D				

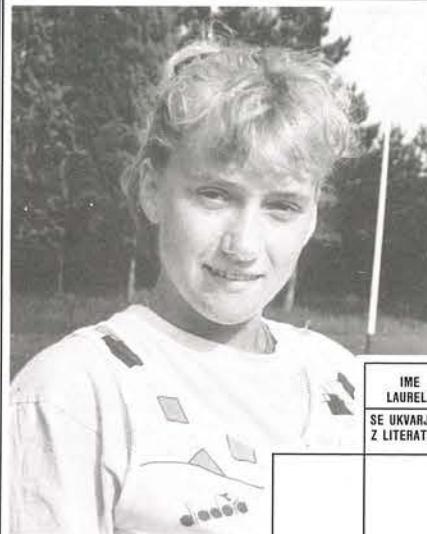
Č				
E				
Č	E	D	A	D
E				
A				
D				

Č				
E				
Č	E	D	A	D
E				
D				
A				
D				

S pomočjo že ispisane besede (Čedad) razporedi v tri magične like vse spodnje besede.

ADELE	DOMEN	OPORE
ARARA	EROTI	POSAD
ATENA	KAČUR	REDAR
DINAR	KOPAČ	ULAGA

slikovna križanka

PRAVILNIK DRUŠTVA	IGRA V NAPADU	BOGINJA MAŠČEVANJA S KAČAMI NAMESTO LAS	ITALIJANSKI PLIN
ZIMSKA PADAVINA			
TEŽA OVOJNINE			
SVETI BIK PRI ST. EGIPČANIH SARAJEVO			
IME LAURELA SE UKVARJAJO Z LITERATURO			BEOTIJEV ALI KARTONA BREZ KRTA
OKVARA, OKVARNOST ONI BREZ SOGLASNIKA NEODLOČENO PRI ŠAHU	PORTUGALSKA REKA ANCONA		
RAKEV		INDUSTRIJSKA RASTLINA JAPONSKA, ŠPANIJA	
MESTO V SLOVENIJI			RAZMERJE
RIMSKI BOG LJUBEZNI	IT. PISATELJ (UMBERTO) KLIN V KOZOLOCU		DVOJICE ALI NOGOMETĀ SAMPODRIE (FAUSTO)
TEKMEC, ZLASTI V LJUBEZNI	ZORANA ZEMLJA DRAŽEN PETROVIĆ ITERACIJA NA ZAČETKU		
ZAČETNICI LJUBLJANSKEGA NAPovedovalca RADA ČASLA IDA KRAVANJA PLEVEL BREZ SOGLASNIKOV			
KOOR RECITIRA			
PREPRAVALEC ČSFR	FRANCOSKI PILOT (JEAN)		

**Rešitve ugank pošljite čimprej na uredništvo Galeba: Lojze Abram,
Ulica G. Amendola 12 - 34134 Trst.**

REŠITVE UGANK IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

OSMERKA »PUZZLE« — Priimek italijanskega kolesarja je: Argentin.

KOMBINACIJSKA KRIŽANKA — Skalina, tolovaj, INA, Aca, NK, Inex, grota, era, DS, sto, nep, Ind, Ava, noneti, ksiloza, otka, EL.

SLIKOVNA KRIŽANKA — Start, teran, A.P., RA, torte, Mihail, gos, zz, okostnjak, Kurt, Jena, alba, dim, tarifa, luč, Gl, os, urologija, kava, atek.

Mesečnik (10 številk) — Izdaja: Založništvo tržaškega tiska, Trst — Glavni in odgovorni urednik: Lojze Abram — Uredniški odbor: Marij Čuk, Na-taša Kalc, Kristina Kovačič, Vera Poljšak, Magda Tavčar — Uredništvo: Ul. G. Amendola 12, 34134 Trst, tel. 415534 — Uprava in ekspedit: Ul. dei Montecchi 6, 34137 Trst, tel. 7796600, 7796610 — Fotostavek in tisk: Graphart, Ul. D. Rossetti 14, 34126 Trst, tel. 772151 — Posamezna številka: 3.000 lir, dvojna: 4.000 lir, naročnina: 20.000 lir

Galeb je registriran na sodišču
v Trstu pod št. 158 od 3. maja
1954

Galeb je včlanjen v zvezo periodičnega tiska USPI (Unione Stampa Periodica Italiana)